

Briuselis, 2020 03 10
COM(2020) 102 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS
PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Nauja Europos pramonės strategija

1. Naujasis Europos pramonės kursas

Europa visada buvo pramonės lopšys. Ne vieną šimtmetį ji pirmauja pramonės inovacijų srityje ir padeda tobulinti viso pasaulio žmonių gamybos, vartojimo ir verslo metodus. Grindžiama stipria vidaus rinka, Europos pramonė daugelį metų yra mūsų ekonomikos varomoji jėga, užtikrinanti stabilų milijonų žmonių pragyvenimą ir sudaranti sąlygas kurti socialinius centrus, suburiančius mūsų bendruomenes.

Ilgametė istorija rodo, kad pramonė gali skatinti pokyčius. Ji turi vėl tai padaryti dabar, kai Europa pereina prie neutralaus poveikio klimatui ir skaitmeninės lyderystės nuolat kintančiame ir vis mažiau nuspėjamame pasaulyje.

Dvejopa ekologinė ir skaitmeninė pertvarka turės įtakos visiems mūsų ekonomikos, visuomenės ir pramonės aspektams. Tam reikės naujų technologijų, taigi ir atitinkamų investicijų bei inovacijų. Pertvarka padės sukurti naujų produktų, paslaugų, rinkų ir verslo modelių. Ji taip pat padės rasti naujų rūšių darbo vietoms, kurių dar nėra ir kurioms reikalingi įgūdžiai, kurių dar neturime. Be to, bus sudarytos sąlygos pereiti nuo linijinės gamybos prie žiedinės ekonomikos.

Pertvarka abiejose srityse vyks geopolitinių pokyčių, kurie daro įtaką konkurencijos pobūdžiui, laikotarpiu. Europai kaip niekada svarbu įtvirtinti savo poziciją, puoselėti savo vertybes ir kovoti už tai, kad būtų sudaromos vienodos sąlygos. **Tai – Europos suvereniteto klausimas.**

Dvejos pertvarkos aprėptis ir intensyvumas, mastas ir sparta, pobūdis ir poreikis yra beprecedeniai. Tai atsispindi Pirmininkės U. von der Leyen *politinėse gairėse*, Europos Parlamento nustatytuose prioritetuose ir Europos Vadovų Tarybos 2019–2024 m. strateginėje darbotvarkėje. Ateinančių metų veiksmų užmojai, sparta ir kryptis nustatyti Komunikate dėl *Europos žaliojo kurso*¹ ir neseniai Komisijos priimtoje *Europos skaitmeninės ateities formavimo strategijoje*².

Dabar reikia naujo Europos pramonės kurso, kuris atitiktų šiandienos užmojus ir ateities realijas. Svarbiausia yra tai, kad Europos pramonė galėtų būti dvejos pertvarkos priešakyje ir skatinti mūsų konkurencingumą. Ji negali sau leisti tiesiog prisitaikyti – dabar ji turi spartinti pokyčius ir inovacijas ir sudaryti jiems sąlygas. Mūsų pramonės politika turi padėti šį siekį paversti realybe.

Europos pramonės strategijoje turi atsispindėti mūsų vertybės ir socialinės rinkos tradicijos. Kliausimės turimais privalumais: savo įvairove ir talentu, vertybėmis ir gyvenimo būdu, novatoriais ir kūrėjais. Reikalinga Europos pramonės politika, grindžiama konkurencija, atviromis rinkomis, pasaulyje pirmaujančiais moksliniais tyrimais bei technologijomis ir stipria bendrąja rinka, kuri pašalintų kliūtis ir sumažintų biurokratizmą. Taip pat turime atsispirti dėl protekcionizmo ar rinkos iškraipymų kylančioms pagundoms ir kartu nebūti naivūs nesąžiningos konkurencijos sąlygomis.

Šioje strategijoje pripažįstamas Europos Sąjungos, visų pirma kaip sąlygas sudarančio ir reguliavimą atliekančio subjekto, pajėgumas ir vaidmuo. Siekiant užtikrinti investuotojams, novatoriams ir pramonei reikalingą tikrumą, labai svarbu nustatyti sistemą ir apibrėžti politinę bei strateginę kryptį.

¹ COM(2019) 640 *final*.

² COM(2020) 67 *final*.

Mūsų naujoji pramonės strategija tiek idėjiškai, tiek praktiškai grindžiama verslumu. Komisija yra pasirengusi modeliuoti ir kurti sprendimus kartu su pačiais pramonės atstovais, taip pat su socialiniais partneriais ir visais kitais suinteresuotaisiais subjektais. Tai darant dėmesys bus skiriamas **pramonės ekosistemoms**, atsižvelgiant į visus vertės grandinės dalyvius. Šiame naujame požiūryje atsispindi naujoviškos mąstysenos ir darbo metodų, kuriais vadovausimės vykdydami dvejopą pertvarką, poreikis.

Šioje strategijoje nurodoma, kokia kryptimi ir keliu eisime. Joje išdėstoma vizija, ką norime pasiekti iki 2030 m. ir vėliau, ir pagrindiniai veiksmai, kuriais ją įgyvendinsime. Sąjungoje vykstant pertvarkai ir esminiems pokyčiams, vienas paprastas dalykas išliks tas pats: Europa visada bus pramonės lopšys. Įgyvendindama šią strategiją Europos Komisija yra pasirengusi padaryti viską, kas būtina, kad ši padėtis išliktų nepakitusi.

2. Europos pramonė šiandien ir rytoj

Pramonė yra ypač svarbi Europos pažangai ir klestėjimui ateityje. Šis sektorius sudaro daugiau kaip 20 % ES ekonomikos ir jame dirba apie 35 mln. žmonių, o dar ne vienas milijonas darbo vietų savo šalyje ir už jos ribų yra su juo susiję. Šiam sektoriui tenka 80 % prekių eksporto ir jis yra pagrindinė priežastis, kodėl ES yra didžiausia pasaulyje tiesioginių užsienio investicijų teikėja ir gavėja. Daugiau kaip 99 % visų Europos įmonių sudaro mažosios ir vidutinės įmonės (MVI), kurių didžioji dalis priklauso šeimoms ir kurios yra mūsų ekonominis ir socialinis pagrindas³.

Europos pramonė turi pasaulinį konkurencinį pranašumą didelės pridėtinės vertės produktų ir paslaugų srityje. Ji rodo pavyzdį, kaip laikytis aukščiausių **socialinių, darbo ir aplinkos apsaugos standartų**, taigi Europa gali skleisti savo vertybes. Dėl didelių inovacinių pajėgumų ji taip pat pirmauja pasaulyje žaliųjų technologijų patentų srityje ir kituose aukštųjų technologijų sektoriuose. Mūsų bendroji rinka sudaro galimybę visų dydžių Europos įmonėms diegti inovacijas, plėsti veiklą ir įdarbinti daugiau žmonių. Šiais privalumais turi būti pasinaudota tam, kad taptume lyderiais tose srityse, kuriose ES vis dar atsilieka, pavyzdžiui, debesijos ir duomenų taikomųjų programų srityse.

Europos pramonėje jau vyksta reikšmingi pokyčiai. Akivaizdžiai pereinama nuo produktų gamybos prie paslaugų teikimo ir nuo išimtinės produktų ir paslaugų nuosavybės prie bendros nuosavybės. Gamtos ištekliams tenkantis spaudimas jau dabar lemia tai, kad gamybos sektoriuje yra plačiau taikomas žiedinės ekonomikos modelis. Dėl tokių perversminių technologijų, kaip 3D spausdinimas, Europa taip pat turi kuo geriau pasinaudoti **lokalizacija kaip galimybe** kai kuriuose sektoriuose į ES sugrąžinti didesnę gamybos dalį.

Kad galėtume įgyvendinti savo užmojus, Europai reikia pramonės, kurioje būtų vis plačiau taikomas žaliosios ekonomikos modelis bei skaitmeninės technologijos ir kuri kartu išliktų konkurencinga pasaulinėje arenoje. Tai padės pertvarkyti tradicinius ir naujus pramonės sektorius ir jiems augti, remti MVI ir visoje ES **didinti konkurencinį tvarumą**. Tai vienodai svarbu tiek paslaugoms, tiek prekėms.

Europos socialinės rinkos ekonomikos sąlygomis ekonomikos augimas neatsiejamas nuo aukštesnio socialinio ir gyvenimo lygio bei gerų darbo sąlygų. **Europos socialinių teisių ramstis** ir toliau bus mūsų kelrodis, kuris užtikrins, kad ši dvejopa pertvarka būtų socialiai teisinga.

³ Kartu su šiuo komunikatu priimta speciali MVI strategija – Tvarios ir skaitmeninės Europos MVI strategija (COM(2020) 103 *final*).

Europa turi stiprią, novatorišką ir integruotą pramoninę bazę, todėl yra tinkamai pasirengusi užimti pirmaujančią vaidmenį pasaulyje.

2.1. Pasaulyje konkurencinga ir pirmaujanti pramonė

Naujos ir nuolat kintančios geopolitinės realijos daro didžiulį poveikį Europos pramonei. Auga pasaulinė konkurencija, protekcionizmas, rinkos iškraipymai, prekybos įtampa ir taisyklėmis grindžiamos sistemos problemos. Randasi naujų jėgų ir konkurentų. Vis daugiau rinkoje įsitvirtinusių partnerių renkami nauji keliai. Be to, kad ateityje numatomas pasaulinės ekonomikos neapibrėžtumo laikotarpis, šios tendencijos kelia naujų iššūkių Europos pramonei, kurios dvejoja ekologinė ir skaitmeninė pertvarka dar tik prasideda.

Susidūrusi su šiais nepalankiais veiksniais, Europa negali reaguoti nustatydama daugiau kliūčių, apsaugodama nekonkurencingas pramonės šakas arba mėgdžiodama kitų šalių protekcionistinę ar konkurenciją iškreipiančią politiką. **Konkurencingumas reikalauja konkurencijos – tiek savo šalyje, tiek pasaulyje.** Tam, kad jį užtikrintume, reikia sudaryti tinkamas sąlygas verslininkams savo idėjas paversti veiksmais, o visų dydžių įmonėms – klestėti ir augti.

Tuo pat metu ES turi būti pajėgi stiprinti savo strateginius interesus užsienyje ekonominio dialogo ir diplomatijos priemonėmis. **ES turi panaudoti savo bendrosios rinkos įtaką, dydį ir integraciją kaip svertą,** kad nustatytų pasaulinius standartus. Gebėjimas suformuluoti pasaulinius aukštos kokybės standartus, turinčius Europos vertybių ir principų skiriamąjį požymį, tik sustiprins mūsų strateginį savarankiškumą ir pramonės konkurencingumą.

Be to, Europa ir toliau bus grindžiama laisva ir sąžininga prekyba su partneriais iš viso pasaulio. Siekiant užtikrinti rinkų atvirumą ir vienodas sąlygas, nepakeičiamas vaidmuo tenka taisyklėmis grindžiamai daugiašalei prekybos sistemai ir Pasaulio prekybos organizacijai. ES ir toliau dės pastangas, kad **pasaulio prekybos sistema būtų palaikoma, atnaujinama ir tobulinama** tam, kad ji būtų tinkama šiandienos problemoms šalinti ir būtų pritaikyta prie ateities realijų.

2.2. Pramonės sektorius, kuris sudaro sąlygas neutralizuoti poveikį klimatui

Europos žaliasis kursas yra naujoji Europos augimo strategija. Jo esmė – tikslas iki 2050 m. tapti pirmuoju pasaulyje neutralaus poveikio klimatui žemynu.

Pramonei šiame procese tenka pagrindinis vaidmuo – tai didžiausias mūsų laikų iššūkis ir galimybė. **Pagrindinis vaidmuo teks visoms pramonės vertės grandinėms, įskaitant energijai imliuos sektorius.** Jos visos turės ne tik dėti pastangas, kad sumažintų savo anglies pėdsaką, bet ir paspartinti pertvarką, pasiūlydamos įperkamus ir švarių technologijų sprendimų ir kurdamos naujus verslo modelius.

Kad pramonė, kurioje vis plačiau taikomas žaliosios ir žiedinės ekonomikos modelis, taptų konkurencingesnė, jai reikės **saugaus švarios ir įperkamos energijos bei žaliavų tiekimo.** Didesnės investicijos į mokslinius tyrimus, inovacijas, diegimą ir naujausią infrastruktūrą padės šiame procese kurti naujus gamybos procesus ir darbo vietas.

Paisydami šios strategijos verslumo dvasios, ES institucijos, valstybės narės, regionai, pramonės subjektai ir visi kiti atitinkami subjektai turėtų bendradarbiauti siekdami **sukurti pirmaujančias švarių technologijų rinkas** ir užtikrinti, kad mūsų pramonė pirmautų pasaulyje. Siekiant šio tikslo ypač didelę reikšmę turės reguliavimo politika, viešieji pirkimai, sąžininga konkurencija ir visapusiškas MVĮ dalyvavimas.

Šios pastangos turėtų būti remiamos ES ir nacionalinio lygmens politikos ir finansinėmis priemonėmis, taip pat indėlį turėtų įnešti ir privatusis sektorius. Didesnį konkurencinį pranašumą įgis tie, kurie imsis veiksmų pirmiau ir greičiau nei kiti.

2.3 Europos skaitmeninę ateitį formuojanti pramonė

Dėl skaitmeninių technologijų pramonės veidas ir mūsų verslo būdai kinta. Jos leidžia kurti naujus verslo modelius, sudaro sąlygas pramonei tapti našesnei, darbuotojams suteikia naujų įgūdžių ir padeda mažinti mūsų ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Skaitmeninis sektorius taip pat padės įgyvendinti Europos žaliąjį susitarimą – tiek kaip švarių technologijų sprendimų šaltinis, tiek kaip sektorius, kuriame mažinamas anglies pėdsakas.

Europos skaitmeninės ateities formavimo strategijoje Komisija išdėstė viziją, kaip Europa gali išsaugoti technologinį bei skaitmeninį savarankiškumą ir tapti pasauline skaitmeninės ekonomikos lydere. Pripažįstant, kad **skaitmeninėje ekonomikoje esminę reikšmę turi išplečiamumas**, bendrosios skaitmeninės rinkos stiprinimas padės Europai pertvarkos procese.

Europa taip pat turi paspartinti investicijas į mokslinius tyrimus ir technologijų diegimą tokiose srityse kaip dirbtinis intelektas, 5G, duomenų ir metaduomenų analitika. 2018 metais tik maždaug viena iš dešimties ES įmonių analizavo didžiuosius duomenis ir tik viena iš keturių naudojo debesijos kompiuterijos paslaugomis.

Kaip išdėstyta neseniai Komisijos priimtoje *Europos duomenų strategijoje*⁴, Europai reikia sistemos, kuri sudarytų galimybę įmonėms kurti, telkti ir naudoti duomenis, kad jos tobulintų produktus ir tarptautiniu mastu konkuruotų taip, kad būtų puoselėjamos mūsų vertybės ir gerbiamos visų subjektų teisės ir privatumas.

ES taip pat turi **didinti savo pramonės pajėgumus, susijusius su ypatingos svarbos skaitmenine infrastruktūra**. Sėkmingas labai saugaus pažangiausio 5G tinklo diegimas bus svarbus veiksnys, sudarantis sąlygas būsimoms skaitmeninėms paslaugoms, ir pramonės duomenų bangos pagrindas. Jei Europa nori tapti 6G tinklų lydere, ji turi investuoti dabar.

Paisydama šios pramonės strategijos verslumo dvasios, **Europa turi sutelkti jėgas, kad bendromis pastangomis būtų galima padaryti tai, ko negalima padaryti pavieniui**. Pastarojo meto pavyzdžiai, kai taip buvo daroma, parodė šio požiūrio potencialą ir vertę. Šiuo metu Europoje yra vienas iš trijų sparčiausių superkompiuterių pasaulyje ir iki šiol mikroelektronikos srityje vyraVusi mažėjimo tendencija pakito priešinga linkme.

Savo rankose Europa turi visas priemones, kad galėtų pirmauti šiose naujų technologijų lenktynėse. Ji turi kliautis turimais privalumais, įskaitant tvirtą pramoninę bazę, aukštos kokybės mokslinius tyrimus, kvalifikuotus darbuotojus, gyvybingą startuolių ekosistemą, brandžią infrastruktūrą ir pirmaujančią poziciją pramonės duomenų naudojimo srityje.

3. Pagrindiniai Europos pramonės pertvarkos principai

Trys pirmiau nurodyti veiksniai rodo, kokio masto pertvarka vyks Europoje. Kol bus pertvarkytas pramonės sektorius ir visos jį sudarančios vertės grandinės grandys, užaugs nauja karta. Tačiau konkurencingoje ir dinamiškoje aplinkoje delsti nėra kada. Ateinantys penkeri metai bus lemiami nustatant tinkamas sąlygas šiai pertvarkai.

⁴ COM(2020) 66 final.

Ši strategija grindžiama pagrindiniais Europos pramonės pertvarkos principais. Kai kurie iš šių principų atnaujina arba išplečia esamą požiūrį į inovacijas, investicijas, standartus arba vienodų sąlygų sudarymą. Kituose principuose atsispindi naujų darbo metodų poreikis, kad, siekdama pertvarkos, Europa sustiprintų savo pramonę, nesvarbu, ar tai susiję su įgūdžiais, ar su žiediškumu.

Pagrindiniuose principuose atsispindi tai, kad nėra stebuklingo ar vienintelio sprendimo, – kiekvienas iš jų yra tarpusavyje susijęs ir papildo vienas kitą. Tačiau juose taip pat atsispindi tikrovė: nors Europos lygmeniu galima daug nuveikti, kad būtų sudarytos sąlygos ir užtikrintas tikrumas, daugelis svertų yra kitų rankose. Todėl partnerystė bus itin svarbi.

3.1. Tikrumo pramonės sektoriuje užtikrinimas. Gilesnė bendroji rinka, kurioje plačiau taikomos skaitmeninės technologijos

Mūsų unikali bendroji rinka yra atspirties taškas, sudarantis sąlygas ES įmonėms konkuruoti pasaulio mastu. Užtikrinama bendrą reguliavimo erdvę ir mastą, bendroji rinka skatina konkurencingumą ir sudaro palankesnes sąlygas visų dydžių įmonėms integruotis į Europos ir pasaulines vertės grandines.

Kad bendroji rinka duotų postūmį mūsų pramonei, teisės aktai turi būti įgyvendinami ir jų vykdymas turi būti užtikrinamas visiems vienodai. Šiandien priimtame **Bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo veiksmų plane**⁵ pateikiama konkrečių pasiūlymų, kaip sustiprinti bendras pastangas šioje srityje, visų pirma siūloma įsteigti Bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo darbo grupę. Iš **bendrosios rinkos kliūčių ataskaitos**⁶ matyti, kad reikia šalinti kliūtis, su kuriomis susiduria įmonės, tarpvalstybiniu mastu parduodamos prekės arba – tai opesnė problema – teikdamos paslaugas. Pašalinti vieną iš pagrindinių trukdžių, su kuriais susiduria tarpvalstybiniu mastu veikiančios įmonės, padėtų platesnio masto mokesčių suderinimas, visų pirma bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės iniciatyvos įgyvendinimas.

Be to, siekiant užtikrinti, kad bendrosios rinkos teisės aktai būtų tinkami skaitmeniniam amžiui, jie turi būti peržiūrėti ir atnaujinti. Tai apima ES produktų saugos taisyklių peržiūrą, Europos duomenų strategijos įgyvendinimą ir skaitmeninių paslaugų akto priėmimą.

Be to, bus itin svarbi **MVĮ santalka**. Augantis jaunų, technologiškai pažangių MVĮ skaičius gali padėti labiau įsitvirtinusioms pramonės įmonėms pritaikyti savo verslo modelius ir kurti naujas skaitmeniniam amžiui pritaikytas darbo formas. Tai jau suteikė naujų galimybių, taigi, siekiant padėti kurti platformų ekonomiką, turėtų būti remiami startuoliai. Vis dėlto naujos darbo formos turi būti susietos su įvairių formų modernia ir tinkamesne apsauga, be kita ko, taikoma interneto platformose dirbantiems asmenims.

Bendroji rinka priklauso nuo patikimų, tinkamai veikiančių **standartizacijos ir sertifikavimo** sistemų. Jos padeda plėsti rinkas ir užtikrinti teisinį tikrumą. Itin didelę reikšmę didinant pramonės konkurencingumą turės naujų standartų ir techninių reglamentų rengimas kartu su aktyvesniu ES dalyvavimu tarptautinių standartizacijos institucijų veikloje.

⁵ Komunikatas ir prie jo pridedama ataskaita dėl bendrosios rinkos kliūčių nustatymo ir šalinimo (COM(2020) 93 *final*).

⁶ Ilgalais geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų planas (COM(2020) 94 *final*).

ES taip pat turi užtikrinti, kad jos **intelektinės nuosavybės** politika padėtų išsaugoti ir sustiprinti Europos technologinį savarankiškumą ir skatintų sudaryti vienodas sąlygas visame pasaulyje. Intelektinė nuosavybė padeda nustatyti Europos įmonių rinkos vertę ir konkurencingumą. Ši intelektinė nuosavybė, pavyzdžiui, prekių ženklai, dizainas, patentai, duomenys, praktinė patirtis ir algoritmai, yra jų nematerialusis turtas. Pažangi intelektinės nuosavybės politika yra ypač svarbi siekiant padėti visoms įmonėms augti, kurti darbo vietas ir apsaugoti bei plėtoti tai, kas jas daro unikalias ir konkurencingas.

Europai daug naudos davė **savarankiška ES konkurencijos politika** – ji padeda sudaryti vienodas sąlygas, skatina inovacijas ir suteikia vartotojams daugiau pasirinkimo galimybių. Konkuruojant geriausiai atsiskleidžia įmonių potencialas, o tai leidžia joms išlikti konkurencingoms pasaulyje. Sparčiai besikeičiančiame pasaulyje, kai Europa pradeda reikšmingą dvejetainę pertvarką, turėtume užtikrinti, kad konkurencijos taisyklės išliktų tinkamos šiandienos sąlygomis.

Atsižvelgdama į tai, Komisija šiuo metu **atlieka ES konkurencijos teisinės bazės peržiūrą**. Peržiūra apima vertinimą, kaip taikomos dabartinės konkurencijos taisyklės, visų pirma susijusios su antimonopolinėmis priemonėmis, ir ar horizontaliuosius ir vertikaliosius susitarimus reglamentuojančios taisyklės ir pranešimas dėl rinkos apibrėžimo vis dar atitinka savo paskirtį. Ji taip pat apsvaistys, kaip pagerinti atvejų nustatymą ir paspartinti tyrimą. Naujose ir besiformuojančiose rinkose, kurios formuoja mūsų ekonomiką ir visuomenę, Komisija taikys sektorių tyrimo priemonę.

Vienas iš šios peržiūros elementų taip pat yra šiuo metu atliekamas susijungimų kontrolės vertinimas ir įvairių valstybės pagalbos gairių tinkamumo patikra. Valstybės pagalbos taisyklės užtikrina vienodas sąlygas Europoje, leidžia išvengti pražūtingų varžybų dėl subsidijų ir kartu padeda siekti svarbių viešojo intereso tikslų. Komisija užtikrins, kad 2021 m. būtų priimtos **peržiūrėtos valstybės pagalbos taisyklės** keliose prioritetinėse srityse, įskaitant pagalbą energetikai ir aplinkos apsaugai.

Veiksmų įgyvendinimas

- Šiandien priimtas **Bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo veiksmų planas** ir bendrosios rinkos kliūčių ataskaita
- Iš valstybių narių ir Komisijos atstovų sudarytos **Bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo darbo grupės** įsteigimas
- Šiandien priimta **Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija**
- **ES konkurencijos taisyklių vertinimas, peržiūra ir prireikus pritaikymas** nuo 2021 metų, įskaitant šiuo metu atliekamą susijungimų kontrolės vertinimą ir **valstybės pagalbos gairių** tinkamumo patikrą
- **Intelektinės nuosavybės veiksmų planas**, kuriuo siekiama įvertinti poreikį atnaujinti teisinę bazę, užtikrinti pažangų intelektinės nuosavybės naudojimą ir geriau kovoti su intelektinės nuosavybės vagystėmis
- **Su Europos duomenų strategija susijusi tolesnė veikla**, kuria siekiama sukurti ES duomenų ekonomiką, įskaitant Europos bendrą duomenų erdvių sukūrimą konkrečiuose sektoriuose ir vertės grandinėse
- **Skaitmeninių paslaugų aktas**, kuriuo siekiama atnaujinti ir sustiprinti bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos teisinę bazę
- Inicatyva dėl **platformų darbuotojų darbo sąlygų gerinimo**

3.2. Vienodų sąlygų užtikrinimas visame pasaulyje

Europos ekonomikos atvirumas yra jos klestėjimo ir konkurencingumo priežastis. Nors ES pramonė yra stipriai integruota į pasaulines vertės grandines ir veikia pasauliniu mastu, sąžiningai konkurencijai ir prekybai kylančios grėsmės akivaizdoje ES neturėtų būti naivi.

ES imasi veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti nuolatinį rinkų atvirumą, sudarydama prekybos susitarimus su šalimis partnerėmis ar regionais arba dalyvaudama tarptautiniuose forumuose, kuriuose siekiama nustatyti visiems naudingas taisykles. Turime toliau laikytis suderinto Europos masto požiūrio, kad užtikrintume abipusiškai naudingą prekybą ir įveiktume visas kliūtis, trukdančias mūsų įmonėms iš tiesų patekti į kitas pasaulio rinkas. Tai apima kovą su agresyvaus mokesčių planavimo schemomis, kurios lemia nevienodas sąlygas.

ES visapusiškai pasinaudos visais savo prekybos apsaugos mechanizmais. Iki 2020 m. vidurio Komisija išnagrinės, kaip geriausiai sustiprinti antisubsidinius mechanizmus ir priemones. Tai bus padaryta **baltojoje knygoje „Užsienio subsidijų priemonė“**, kurioje bus išnagrinėtas iškreipiamasis poveikis, kurį bendrojoje rinkoje daro užsienio subsidijos. Vėliau 2021 metais bus pateiktas pasiūlymas dėl teisinės priemonės.

Kartu su tokiais iškraipymais dažnai būna atvejų, kai **Europos įmonės neturi abipusės galimybės patekti** į valstybės valdomų užsienio įmonių nacionalines rinkas. Visų pirma, ES viešųjų pirkimų rinkose gali dalyvauti daugiausia įmonės iš šalių, kuriose ES įmonės yra diskriminuojamos arba susiduria su visišku rinkos uždarymu. Todėl baltojoje knygoje taip pat bus aptartas valstybės valdomų užsienio įmonių patekimo į viešųjų pirkimų rinkas ir jų finansavimo iš ES lėšų klausimas. Be to, siekiant spręsti abipusiškumo trūkumo problemą ir suteikti ES daugiau įtakos derybose, bus itin svarbu greitai susitarti dėl siūlomos **tarptautinės viešųjų pirkimų priemonės**.

Europos pramonė neturėtų nesąžiningos konkurencijos sąlygomis visame pasaulyje susidurti su konkurentais, kurie laikosi skirtingų standartų ar principų, pavyzdžiui, klimato srityje. Naujas **vyriausiasis prekybos taisyklių vykdymo užtikrinimo pareigūnas** užtikrins, kad būtų geriau laikomasi mūsų prekybos susitarimų ir būtų geriau užtikrinamas jų vykdymas, ir reguliariai teiks ataskaitas Europos Parlamentui. Komisija pasiūlys nustatyti, kad Paryžiaus susitarimo laikymasis būtų vienas iš esminių visų būsimų išsamių prekybos susitarimų elementų.

Siekiant užtikrinti, kad importuojami produktai atitiktų ES taisykles, taip pat itin svarbus **griežtesnis muitinis tikrinimas**.

Veiksmų įgyvendinimas

- **Baltosios knygos „Užsienio subsidijų priemonė“** priėmimas iki 2020 m. vidurio ir užsienio subjektų galimybės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir gauti ES finansavimą išnagrinėjimas
- Pasaulio prekybos organizacijos **pasaulinių taisyklių dėl pramonės subsidijų griežtinimas**
- Greitas **tarptautinės viešųjų pirkimų priemonės** priėmimas
- **Muitų sąjungos veiksmų plano**, kuriuo siekiama sugriežtinti muitinį tikrinimą, įskaitant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl ES vieno langelio sistemos, kuria sudaromos sąlygos pasienyje atlikti visiškai skaitmenines muitinio įforminimo procedūras, priėmimas 2020 metais

3.3. Parama pramonei pereinant prie neutralaus poveikio klimatui

Europai pereinant prie neutralaus poveikio klimatui, kai kurie sektoriai turės įdiegti didesnius ir labiau pertvarkymą skatinančius pokyčius nei dauguma kitų sektorių. Energijai imlios pramonės šakos yra svarbios Europos ekonomikai ir jomis kliaujasi kiti sektoriai. Todėl vienas svarbiausių prioritetų turi būti energijai imlių pramonės šakų modernizavimas ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas.

Europos žaliojo kurso tikslas – sukurti naujas neutralizuoto poveikio klimatui produktų ir produktų, sukurtų taikant žiedinės ekonomikos modelį, pavyzdžiui, plieno, cemento ir pagrindinių cheminių medžiagų, rinkas. Kad Europa galėtų pirmauti diegdama šį pokytį, jai reikalingi novatoriški pramoniniai procesai ir švaresnės technologijos, kurie padėtų mažinti sąnaudas ir gerinti rinkos pasirengimą.

Pavyzdžiui, Komisija teiks paramą netaršios plieno gamybos proveržio technologijoms, kurias taikant įgyvendinamas **anglies dioksido neišskiriančio plieno gamybos proceso** tikslas. ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos inovacijų fondas padės įgyvendinti kitus didelio masto novatoriškus projektus, kuriais teikiama parama švaresniems produktams visuose energijai imliuose sektoriuose.

Nauja **cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti** padės geriau apsaugoti žmones ir aplinką nuo pavojingų cheminių medžiagų ir skatins sektoriaus inovacijas, siekiant kurti saugias ir tvarias alternatyvas.

Europa taip pat turi spręsti statybos produktų tvarumo klausimą ir didinti pastatyto turto energijos vartojimo efektyvumą bei aplinkosauginį veiksmingumą. Europai pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ypač svarbi bus **darniau apstatyta aplinka**.

Spartėjant pertvarkos procesui, Europa turi užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje. Pagal pasiūlymą dėl naujojo **Teisingos pertvarkos mechanizmo**⁷ bus sutelkta 100 mlrd. EUR siekiant užtikrinti teisingą dideliu taršos anglies dioksidu intensyvumu pasižyminčių regionų pertvarką, jiems toliau pertvarkant savo pramonę bei ekonomiką.

Išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas visose pramonės šakose priklausys nuo principo „**svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas**“ ir nuo saugaus bei pakankamo mažo anglies dioksido kiekio energijos tiekimo konkurencingomis kainomis. Tam reikės planuoti veiksmus ir investuoti į mažo anglies dioksido kiekio gamybos technologijas, pajėgumus ir infrastruktūrą. Reikės **strategiškesnio požiūrio į atsinaujinančiųjų išteklių energijos**, pavyzdžiui, jūros išteklių energijos, **pramonę** ir tiekimo grandinę, kuria ji grindžiama. Tai taip pat padės iš esmės padidinti elektros energijos kiekį, kurio reikia dvejopai pertvarkai. Prie to turėtų prisidėti pastangos geriau sujungti Europos elektros energijos sistemas, kad būtų padidintas elektros energijos tiekimo saugumas ir integruota daugiau atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

Siekiant šio tikslo, reikės veiksmingiau naudoti visus energijos nešiklius, įskaitant elektros energiją, dujas ir skystąjį kūrą, susiejant skirtingus sektorius. Tai bus naujos **pažangiojo sektorių integravimo** strategijos, kurioje taip pat bus išdėstyta Komisijos **švaraus vandenilio** vizija, tikslas. Pereiti prie neutralaus poveikio klimatui padės ir transeuropiniai energetikos tinklai.

⁷ COM(2020) 22 *final*.

Ypatingas dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas darnaus ir išmaniojo judumo pramonės šakoms. Joms tenka atsakomybė ir jos turi potencialą skatinti dvejopą pertvarką, remti Europos pramonės konkurencingumą ir gerinti sujungiamumą. Tai visų pirma pasakytina apie automobilių, orlaivių ir erdvėlaivių, geležinkelių ir laivų statybos pramonę, taip pat alternatyviuosius degalus ir išmanųjį bei susietąjį judumą.

Siekiant užtikrinti, kad ES judumo pramonės šakos ir toliau išsaugotų technologinę lyderystę pasaulyje, bus ypač svarbu likti mokslinių tyrimų ir inovacijų priešakyje, sparčiai diegti būtiną infrastruktūrą ir kurti tvirtas paskatas, be kita ko, viešųjų pirkimų srityje. Padėti rengti naujus tarptautinius saugaus, darnaus, prieinamo, patikimo ir atsparaus judumo standartus turi visos sektoriaus vertės grandinės grandys. Išsamios priemonės, padėsiančios kuo geriau išnaudoti sektoriaus potencialą, bus pateiktos **išsamioje darnaus ir išmanaus judumo strategijoje**.

Jei užmojai visame pasaulyje liks nevienodo masto, 2021 metais Komisija pateiks pasiūlymą dėl visapusiškai PPO taisyklės atitinkančio **pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo**, kad būtų sumažinta anglies dioksido nutekėjimo rizika. Prie šių veiksmų turėtų būti prisidedama griežtinant dabartines kovos su anglies dioksido nutekėjimu priemones.

Veiksmų įgyvendinimas

- ✦ **Pažangiojo sektorių integravimo strategija**
- ✦ Duomenų potencialo išnaudojimas pasitelkiant **Europos bendrą energetikos duomenų erdvę** tam, kad būtų padidinti energetikos sektoriaus inovaciniai pajėgumai
- ✦ **Teisingos pertvarkos platformos** įdiegimas siekiant teikti techninę ir konsultacinę paramą dideliu taršos anglies dioksidu intensyvumu pasižymintiems regionams ir pramonės šakoms
- ✦ **ES nedaršios plieno gamybos ir cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti**
- ✦ **Transeuropinio energetikos tinklo reglamento** peržiūra
- ✦ **ES jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategija**
- ✦ Išsami **darnaus ir išmanaus judumo strategija**
- ✦ Inicatyva „Renovacijos banga“ ir **darniai apstatytos aplinkos strategija**
- ✦ Visapusiškai PPO taisyklės atitinkantis **pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas**, skirtas anglies dioksido nutekėjimui mažinti

3.4. Ekonomikos, kurioje plačiau taikomas žiedinės ekonomikos modelis, kūrimas

Vadovaujantis naująja Europos augimo strategija, pagal kurią grąžinama daugiau, nei išgaunama, Europos pramonei turi tekti pagrindinis vaidmuo ekologinės pertvarkos procese. Tai reiškia, kad turi būti mažinamas jos anglies ir medžiagų pėdsakas, o žiedinės ekonomikos modelis turi būti integruotas į visą ekonomiką.

Kad tai padarytume, turime atsisakyti senojo modelio, pagal kurį produktai gaminami iš iškastinių išteklių, o vėliau panaudojami ir išmetami. Turime **iš esmės pakeisti daiktų kūrimo, gaminimo, naudojimo ir išmetimo būdus**, savo pramonei teikdami paskatų.

Šis platesniu žiedinės ekonomikos modelio taikymu grindžiamas požiūris padės užtikrinti mažiau taršią ir konkurencingesnę pramonę mažinant poveikį aplinkai, konkurenciją dėl ribotų išteklių ir gamybos sąnaudas. **Verslo argumentai yra tokie pat stiprūs kaip ir aplinkosaugos imperatyvas bei moralinė pareiga**. Taikant žiedinės ekonomikos principus

visuose sektoriuose ir pramonės šakose, iki 2030 metų visoje ES gali būti sukurta 700 000 naujų darbo vietų, iš kurių daugelis – MVĮ.

ES jau dabar yra gerai pasirengusi šioje srityje ir šiuo metu turėtų daugiau dėmesio skirti tam, kad konsoliduotų turimą pradininko pranašumą. **Naujajame Žiedinės ekonomikos veiksmų plane⁸** pateikiama įvairių priemonių, kuriomis sudaromos sąlygos ES pramonei pasinaudoti šiomis galimybėmis.

Pagrindinis jo elementas – nauja **tvarių gaminių politikos sistema**, kuri nustatys visų produktų tvarumo principus ir padės didinti Europos pramonės konkurencingumą. Pirmenybė bus teikiama didelio poveikio produktų grupėms, o veiksmai apims iniciatyvą dėl universaliojo kroviklio, žiedinės elektronikos iniciatyvą, baterijų tvarumo reikalavimus ir naujas tekstilės sektoriaus priemones.

Į veiksmų planą taip pat įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama **įgalinti vartotojus aktyviau dalyvauti žiedinėje ekonomikoje**. Vartotojai turėtų gauti patikimą ir aktualią informaciją, kad galėtų pasirinkti daugkartinio naudojimo, patvarius ir pataisomus produktus. Komisija pasiūlys, kaip pagerinti vartotojų teises ir apsaugą, be kita ko, imantis veiksmų, susijusių su vartotojų teise į remontą.

Valdžios institucijos, įskaitant ES institucijas, turėtų rodyti pavyzdį rinkdamosi aplinką tausojančias prekes, paslaugas ir darbus. Tokie **žalieji viešieji pirkimai** gali padėti paskatinti pereiti prie tvaraus vartojimo ir gamybos. Komisija parengs papildomus teisės aktus ir gaires dėl žaliųjų viešųjų pirkimų.

Veiksmų įgyvendinimas

- Kartu su šia strategija priimtas **Žiedinės ekonomikos veiksmų planas**, įskaitant naują tvarių gaminių politikos sistemą
- **Nauja tvarių baterijų reglamentavimo sistema**
- **ES tekstilės sektoriaus strategija**
- **Žiedinės elektronikos iniciatyva**
- **Vartotojų įgalinimas** aktyviai dalyvauti žiedinėje ekonomikoje geriau informuojant apie produktus ir gerinant vartotojų teises

3.5. Pramonės novatoriškumo įkūnijimas

Per pastaruosius penkerius metus sumažėjo pasaulinė išlaidų, kurias Europos įmonės patyrė finansuodamos mokslinius tyrimus ir plėtrą, dalis, o dalis, kurią patyrė JAV ir Kinijos įmonės, padidėjo. Kad ši tendencija pasikeistų, svarbiausia bus skatinti investicijas į inovacijas – turime suvokti, į ką norime sutelkti dėmesį, ir aiškiai įsivaizduoti, kaip patekti į rinką norint užtikrinti mastą. Todėl MVĮ turėtų būti skatinamos diegti inovacijas ir teikti rinkai idėjų ir būti atitinkamai remiamos.

Pasaulinėse dvejopos pertvarkos lenktynėse vis labiau bus remiamasi mažai tirtų sričių mokslu ir giliųjų technologijų įsisavinimu. Kitame pramonės amžiuje susijungs materialusis,

⁸ COM(2020) 98 final.

skaitmeninis ir biologinis pasaulis. Jei Europa nori būti dvejopos pertvarkos lyderė, pramonės strategija iš esmės turi būti **pramonės inovacijų strategija**.

Tai, be kita ko, reiškia, kad didindami investicijas į perversminius ir proveržio mokslinius tyrimus ir inovacijas, turime susitaikyti ir su nesėkme. Tai mums padeda mokytis, prisitaikyti ir prireikus pakeisti įprastą veikseną, kad galėtume žengti pirmyn. Turime keisti savo mąstyseną: pereiti nuo rizikos vengimo prie nesėkmių toleravimo. Tą reikia atspindėti visose srityse, o **inovacijos turėtų tapti mūsų politikos formavimo dalimi**. Siekdami užtikrinti geresnį reglamentavimą ir strateginį prognozavimą, taip pat užtikrinsime, kad politika būtų palanki inovacijoms.

Pramonės sektorius reikėtų raginti ir skatinti parengti savo poveikio klimatui neutralizavimo arba skaitmeninės lyderystės veiksmų planus. Jie turėtų būti pagrįsti kokybiškais moksliniais tyrimais bei įgūdžiais ir remiami ES. Kai kurie sektoriai jau laikosi šio požiūrio nuo Europos žaliojo kurso įgyvendinimo pradžios. Atsižvelgiant į šios strategijos bendrą modeliavimą ir verslumo dvasias, tai reikėtų remti **viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėmis**, kad pramonė galėtų plėtoti savo tikslams pasiekti tinkančias technologijas, kaip tai sėkmingai padaryta pramonės aljansuose.

2021 m. visu pajėgumu pradės veikti **Europos inovacijų taryba** ir ji taip pat sieks, kad būtų kuo geriau naudojamosi stipria Europos mokslinių tyrimų baze. Ji atpažins naujos kartos technologijas, paspartins jų komercinį taikymą ir padės joms remti sparčiai augančius startuolius.

Bendroji rinka taip pat turi atlikti savo vaidmenį skatindama inovacijas, kad būtų kuo geriau pasinaudota masto, spartos ir aprėpties ekonomija. Turėtų būti skatinamos **vietos lygmens inovacijos ir eksperimentai**. Tai leistų regionams kartu su MVĮ ir vartotojais kurti ir išbandyti naujus sprendimus, atsižvelgiant į jų vietos ypatumus, pranašumus ir specializaciją. Naujas technologijas ir sprendimus būtų galima išbandyti kartu su politikos formuotojais ir reguliavimą atliekančiais subjektais, kad būtų galima taikyti novatoriškus verslo modelius.

Šiuos išbandytus ir patobulintus sprendimus būtų galima taikyti Europos ir pasaulio rinkose, taip užtikrinant tolesnę ES lyderystę. Gera platforma, kuria galima remtis, yra **skaitmeninių inovacijų centrai**: jie veikia vieno langelio principu ir suteikia įmonėms galimybių išbandyti technologijas.

Veiksmų įgyvendinimas

- Komunikatas „**Mokslinių tyrimų ir inovacijų ateitis ir Europos mokslinių tyrimų erdvė**“, kuriuo siekiama nustatyti naują požiūrį į inovacijas ir užtikrinti, kad ES biudžetas būtų naudojamas kuo veiksmingiau
- Pagal programą „Europos horizontas“ pradėtos **viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės**

3.6. Įgūdžių tobulinimas ir persikvalifikavimas

Konkurencinga pramonė priklauso nuo kvalifikuotos darbo jėgos įdarbinimo ir išlaikymo. Spartėjant dvejopai pertvarkai, Europa turės užtikrinti, kad švietimas ir mokymas

neatsilikty. Dar svarbiau bus užtikrinti, kad mokymasis visą gyvenimą visiems taptų tikrove: vien per ateinančius penkerius metus 120 mln. europiečių turės tobulinti įgūdžius arba persikvalifikuoti.

Tai rodo įgūdžių svarbą dvejopai pertvarkai ir galimybes, kurias jie gali suteikti žmonėms. Tikimasi, kad pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos iki 2030 m. bus sukurta daugiau kaip 1 mln. darbo vietų, o šiuo metu Europoje jau yra 1 mln. laisvų darbo vietų skaitmeninių technologijų ekspertams. Kita vertus, 70 % įmonių skelbia, kad jos atideda investicijas, nes negali rasti tinkamų įgūdžių turinčių žmonių.

Dėl skaitmeninio, automatizavimo ir pažangos dirbtinio intelekto srityje pramonės darbuotojams kaip niekada anksčiau reikės keisti savo įgūdžius. Įgūdžių atnaujinimas ir persikvalifikavimas turi būti svarbus mūsų socialinėje rinkos ekonomikoje. Mūsų **aukštojo mokslo ir profesinio rengimo** ir mokymo sistemos taip pat turės aprūpinti darbo rinką didesniu mokslininkų, inžinierių ir technikų skaičiumi. Be to, patenkinti ES darbo rinkos poreikius padės geresnės sąlygos pritraukti reikiamų įgūdžių ir talentų turinčių darbuotojų iš užsienio.

Pasaulinėse lenktynėse dėl talentų Europa turi didinti investicijas į įgūdžius, o mokymasis visą gyvenimą turėtų tapti įprasta praktika. Dėl to pramonei, valstybėms narėms, socialiniams partneriams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams reikės imtis bendrų veiksmų pagal naują **Įgūdžių paktą** ir taip prisidėti prie darbuotojų įgūdžių tobulinimo bei persikvalifikavimo ir paskatinti viešąsias ir privačiąsias investicijas į darbo jėgą. Pakte daugiausia dėmesio bus skiriama sektoriams, kurie turi didelį augimo potencialą Europoje arba kuriuose vyksta didžiausi pokyčiai. Šias pastangas taip pat remia **Europos švietimo erdvė**.

Be to, labai svarbu užtikrinti pramonėje geresnę moterų ir vyrų pusiausvyrą. Tokios priemonės, be kita ko, yra moterų skatinimas studijuoti gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką, apsvarstyti galimybę siekti karjeros technologijų srityje ir investuoti į skaitmeninius įgūdžius, ir jos padėtų gerinti lyčių pusiausvyrą steigiant įmones ir joms vadovaujant.

Veiksmų įgyvendinimas

- **Europos įgūdžių darbotvarkės** atnaujinimas 2030 m., įskaitant rekomendaciją dėl profesinio rengimo ir mokymo
- **Europos įgūdžių pakto** paskelbimas
- Komunikatas dėl **Europos švietimo erdvės** strateginės programos
- **Skaitmeninio švietimo veiksmų planas**
- 2020 m. kovo mėn. priimtos **ES lyčių lygybės strategijos įgyvendinimas**

3.7. Investavimas ir pertvarkos finansavimas

ES pramonės konkurencingumą padės skatinti daugelis būsimų ES programų, pavyzdžiui, programa „Europos horizontas“, Skaitmeninės Europos programa, Bendrosios rinkos programa, Inovacijų fondas, „InvestEU“, Europos socialinis fondas, Europos gynybos fondas ir ES kosmoso programa, ir visi Europos struktūriniai ir investicijų fondai. Siekiant užtikrinti mūsų pramonės ateitį labai svarbu greitai susitarti dėl kito ilgalaikio biudžeto.

Dabar, kai valstybės biudžetui daromas spaudimas, mums reikės naujų privačiųjų investicijų skatinimo būdų. Be kita ko, reikės pritraukti ES lėšų ir jas derinti su valstybių narių ir kitų

institucinių partnerių lėšomis, taip pat telkti privačiuosius investuotojus. Programa „InvestEU“ ir Europos žaliojo kurso investicijų planas padės pritraukti privačių investicijų ten, kur jų reikia. Svarbus vaidmuo teks Europos investicijų bankui ir nacionaliniams skatinamojo finansavimo bankams ir įstaigoms.

Privačių investicijų ir viešųjų finansų sutelkimas labai svarbus esant rinkos nepakankamumui, ypač kai norima plačiu mastu diegti novatoriškas technologijas. Šioje srityje jau yra viena pasiteisinusi priemonė – **bendriems Europos interesams svarbūs projektai**. Valstybės narės gali naudoti tokius projektus, kad sutelktų finansinius išteklius, greitai imtųsi veiksmų ir sujungtų tinkamus dalyvius visose pagrindinėse vertės grandinėse. Esant rinkos nepakankamumui, jie skatina investicijas ir sudaro sąlygas valstybėms narėms finansuoti didelio masto inovacijų projektus tarpvalstybiniu mastu. Remdamasi patirtimi, įgyta įgyvendinant naujausius bendriems Europos interesams svarbius projektus, Komisija išnagrinės, kaip būtų galima suderinti nacionalines ir ES priemones, kad būtų pritraukta investicijų visoje vertės grandinėje, visapusiškai laikantis atitinkamų finansinių ir konkurencijos taisyklių.

Kad būtų galima kuo geriau pasinaudoti šia priemone, 2021 m. Komisija patvirtins **peržiūrėtas bendriems Europos interesams svarbiems projektams taikomas valstybės pagalbos taisykles**. Šia peržiūra siekiama paaiškinti sąlygas, kuriomis valstybių narių vadovaujamus projektus pagrindiniuose sektoriuose galima vykdyti laiku ir skatinant konkurenciją. Ji taip pat turėtų padėti MVĮ visapusiškai dalyvauti būsimuose bendriems Europos interesams svarbiuose projektuose.

Be to, reikės skatinti investicijas į konkurencingą tvarumą visoje finansų sistemoje. Svarbūs žingsniai teisinga linkme yra neseniai pasiektas susitarimas dėl **ES taksonomijos** ir **Klimato teisės akto**⁹ numatytas tikrumas.

Remiantis šia pažanga, atnaujintoje tvaraus finansavimo strategijoje bus nustatytos aiškos taisyklės, kaip nukreipti investuotojus į tvarias investicijas. Tęsiant darbą, kuriuo siekiama stiprinti ekonominę ir pinigų sąjungą, į naująją Komisijos „**Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų planą**“ bus įtraukta iniciatyva, kuria norima stiprinti ES vidaus investicijų apsaugą ir dėti pastangas, kad Europos įmonės, ypač MVĮ, galėtų naudotis įvairesniais finansavimo šaltiniais. Skaitmeninių finansų strategija padės lengviau diegti inovacijas finansinių paslaugų srityje, kad būtų galima plėsti naujas paslaugas ir verslo modelius ir spręsti su nauja rizika susijusias problemas.

⁹ COM(2020) 80 *final*.

Veiksmų įgyvendinimas

- ⇒ Bendradarbiavimas su Parlamentu ir Taryba siekiant užtikrinti greitą **kito ilgalaikio biudžeto** priėmimą ir vykdymą
- ⇒ Galimybės koordinuoti valstybių narių ir pramonės investicijas įgyvendinant naujus **bendriems Europos interesams svarbius projektus** ir galimus tolesnius veiksmus, susijusius su pirmais bendriems Europos interesams svarbiais projektais baterijų ir mikroelektronikos srityje, apsvartymas
- ⇒ **Bendriems Europos interesams svarbiems projektams**, įskaitant energetikos pertvarkos projektus, taikomų **valstybės pagalbos taisyklių** peržiūra
- ⇒ **Atnaujinta tvaraus finansavimo strategija**
- ⇒ **Nauja skaitmeninių finansų strategija**
- ⇒ 2020 m. **Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų planas**, įskaitant priemones, kuriomis remiamos integruotos kapitalo rinkos ir suteikiama daugiau finansavimo galimybių piliečiams ir įmonėms

4. Europos pramoninio ir strateginio savarankiškumo stiprinimas

Europos strateginis savarankiškumas susijęs su priklausomybės nuo kitų mažinimu dėl dalykų, kurių mums labiausiai reikia: svarbiausių žaliavų ir technologijų, maisto, infrastruktūros, saugumo ir kitų strateginių sričių. Jie taip pat suteikia Europos pramonei galimybę plėtoti savo rinkas, produktus ir paslaugas, kurie didina konkurencingumą.

Europa klesti atviroje investavimo aplinkoje, kurioje sudaromos sąlygos kitiems investuoti į Europos konkurencingumą. Tačiau ji taip pat turėtų būtų strategiškesnė vertindama su užsienio investicijomis susijusią riziką. 2020 m. spalio mėn. bus pradėta visapusiškai taikyti **tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo sistemą**¹⁰ – ji apsaugos Europos interesus saugumo ir viešosios tvarkos sumetimais. Komisija pateiks pasiūlymų toliau stiprinti šią priemonę.

Europos skaitmeninė transformacija, saugumas ir būsimas technologinis suverenumas priklauso nuo mūsų **strateginės skaitmeninės infrastruktūros**. Be neseniai Komisijos atlikto darbo 5G ir kibernetinio saugumo srityje, ES sukurs tokią ypatingos svarbos kvantinę ryšių infrastruktūrą, kuri padėtų per ateinančius 10 metų įdiegti sertifikuotą saugią ištisinę infrastruktūrą, grindžiamą kvantiniu raktų paskirstymu, kad būtų apsaugotas pagrindinis ES ir jos valstybių narių skaitmeninis turtas.

ES taip pat remia bazinių didelio poveikio technologijų, kurios yra strategiškai svarbios Europos pramonės ateičiai, plėtojimą. Tai apima robotiką, mikroelektroniką, našiąją kompiuteriją ir duomenų debesijos infrastruktūrą, blokų grandinę, kvantines technologijas, fotoniką, pramoninę biotechnologiją, biomediciną, nanotechnologijas, vaistus, pažangiąsias medžiagas ir technologijas.

Europos **gynybos ir kosmoso** sektoriai yra labai svarbūs Europos ateičiai. Tačiau gynybos pramonės susiskaidymas kelia abejonių dėl Europos gebėjimo kurti naujos kartos ypatingos svarbos gynybos pajėgumus. Susiskaidymas sumažintų ES strateginį suverenumą ir jos gebėjimą užtikrinti saugumą.

¹⁰ Reglamentas (ES) 2019/452.

Europos gynybos fondas padės sukurti integruotą gynybos pramoninę bazę visoje ES. Jis investuos į visas Europos gynybos pramonės vertės grandines, palengvins tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir remis atviras ir dinamiškas tiekimo grandines, į kurias bus įtrauktos MVI ir nauji dalyviai. Taip pat bus remiamos perversminės technologijos, kad įmonės galėtų prisiimti didesnę riziką. Bus labai svarbu užtikrinti suderinamumą su kitomis gynybos iniciatyvomis.

Europos pramoninę bazę gali sustiprinti **kosmoso technologijos, duomenys ir paslaugos**, nes bus remiamas novatoriškų produktų ir paslaugų plėtojimas, įskaitant pažangiųjų novatoriškų technologijų atsiradimą.

Gynybos ir kosmoso pramonė susiduria su precedento neturinčia pasauline konkurencija kintančiomis geopolitinėmis aplinkybėmis, o dėl sparčiai kintančių technologijų jai atsiveria ir naujų galimybių, be to, atsiranda naujų dalyvių. Savo programose siekdama **civilinės, kosmoso ir gynybos pramonės sinergijos**, ES veiksmingiau panaudos išteklius bei technologijas ir sukurs masto ekonomiją.

Europos pramonei pereinant prie neutralaus poveikio klimatui, priklausomybę nuo esamo iškastinio kuro galėtų pakeisti priklausomybė nuo neenergetinių žaliavų – daugelis jų perkamos iš užsienio ir dėl jų stiprėja pasaulinė konkurencija. Šią priklausomybę padės sumažinti skatinimas perdirbti ir naudoti antrines žaliavas.

Prognozuojama, kad iki 2050 m. **žaliavų** paklausa padvigubės, todėl, siekiant padidinti Europos tiekimo saugumą, būtina įvairinti tiekimo šaltinius. Svarbiausios žaliavos taip pat yra labai svarbios, pavyzdžiui, e. judumo, baterijų, atsinaujinančiosios energijos, vaistų, orlaivių ir erdvėlaivių, gynybos ir skaitmeninių taikomųjų programų rinkoms.

Galimybė gauti medicinos produktų ir vaistų taip pat labai svarbi Europos saugumui ir savarankiškumui šiandienos pasaulyje. Bus pateikta **nauja ES vaistų strategija**, kurioje daugiausia dėmesio bus skiriama vaistų prieinamumui, įperkamumui, tvarumui ir tiekimo saugumui. Jų svarbą išryškino pastarojo meto įvykiai, susiję su koronavirusinės ligos (COVID-19) protrėkiu 2019 m.

Veiksmų įgyvendinimas

- **Tolesni veiksmai priėmus 5G komunikatą¹¹ ir Rekomendaciją dėl 5G tinklų kibernetinio saugumo¹²**
- **Civilinės, kosmoso ir gynybos pramonės sinergijos veiksmų planas**, be kita ko, programų, technologijų, inovacijų ir startuolių lygmeniu
- **Nauja ES vaistų strategija 2020 m.**, įskaitant veiksmus, kuriais pacientams siekiama užtikrinti tiekimą ir inovacijas
- **Svarbiausiųjų žaliavų veiksmų planas**, įskaitant pastangas plėsti tarptautines partnerystes prieigos prie žaliavų srityje

5. Tarpusavio susiejimas. Valdymas kaip partnerystė

Europos pramonė turi remtis savo unikaliomis savybėmis ir pranašumais: savo integracija įvairiose vertės grandinėse ir peržengiant valstybių sienas, įvairovę, tradicijomis ir žmonėmis.

¹¹ COM(2020) 50 *final*.

¹² C(2019) 2335 *final*.

Spartėjant dvejopai pertvarkai ir aštrėjant pasaulinei konkurencijai, Europos pramonė taip pat keičiasi. Todėl įvairiuose sektoriuose stiprėja įvairių produktų ir paslaugų sąsajos.

Europa turi ne tik sutelkti dėmesį į konkrečias technologijas, bet ir atidžiai išnagrinėti galimybes ir sunkumus, kurių atsiranda **pramonės ekosistemoms**. Šios ekosistemos apima visus vertės grandinėje veikiančius subjektus: mažiausius startuolius ir didžiausias įmones, akademinę ir mokslinių tyrimų bendruomenę, paslaugų teikėjus ir tiekėjus. Ir kiekvienas iš jų turi savo ypatybių.

Pradėdama dvejopą pertvarką konkurencingesniame pasaulyje Komisija remsis aukšto lygio apskritojo stalo diskusijų „Pramonė 2030 m.“, Strateginio bendriems Europos interesams svarbių projektų forumo ir kitų organų darbo rezultatais ir sistemingai analizuos įvairias ekosistemas ir **vertins skirtingą pramonės riziką ir poreikius**. Be kitų aspektų, ji nagrinės mokslinių tyrimų ir inovacijų įgūdžių, MVĮ ir didelių įmonių vaidmens, taip pat bet kokio išorės spaudimo ar priklausomybės klausimus.

Atlikdama šią analizę, Komisija glaudžiai bendradarbiaus su įtraukiu ir atviru **Pramonės forumu**, kuriame dalyvaus pramonės, įskaitant MVĮ, didelių įmonių, socialinių partnerių, mokslininkų, taip pat valstybių narių ir ES institucijų atstovai. Prireikus konkrečių sektorių ekspertai bus kviečiami dalytis savo žiniomis.

Ši analizė gali parodyti, kad kai kurioms ekosistemoms dėl jų specifinio pobūdžio ar poreikių reikės kryptingos specialios paramos. Tokia parama galėtų būti reguliavimo priemonės, skiriamas finansavimas arba kuo geriau išnaudojamos prekybos apsaugos priemonės. Tuomet tai sudarytų **specialų priemonių rinkinį**. Pažanga bus stebima nuolat, bendradarbiaujant su Europos Parlamentu ir Taryba.

Pramonės aljansai galėtų būti tinkama priemonė, jeigu būtų nustatyta, kad jie būtini. Nauda jau akivaizdi baterijų, plastikų ir mikroelektronikos srityje. Europos baterijų aljansas padėjo ES tapti šios pagrindinės technologijos pramonės lydere. Pasinaudodami MVĮ, didelių įmonių, mokslininkų ir regionų žiniomis, aljansai gali vadovauti darbui ir padėti finansuoti didelio masto projektus, turinčius teigiamą šalutinį poveikį visoje Europoje, kad padėtų pašalinti kliūtis inovacijoms ir padidinti politikos nuoseklumą.

Kur tai gali turėti realios pridėtinės vertės, geriausiai parodo Švaraus vandenilio aljanso pavyzdys. Jis savo pobūdžiu perversminis ir reikalauja tvirtesnio koordinavimo visoje vertės grandinėje. Atsižvelgdama į tai, Komisija netrukus pasiūlys įsteigti naują **Europos švaraus vandenilio aljansą**, subursiantį investuotojus ir partnerius iš vyriausybių, institucijų ir pramonės. Aljansas remsis šiuo metu atliekamu darbu, kuriuo siekiama nustatyti technologijų poreikius, investavimo galimybes, reguliavimo kliūtis ir reguliavimą lengvinančius veiksnius. Ateityje, be kita ko, galėtų būti kuriami **mažo anglies dioksido kiekio pramonės, pramoninių debesijų bei platformų ir žaliavų aljansai**.

Veiksmų įgyvendinimas

- Remiantis sėkmingu pramonės aljansų modeliu, bus sukurtas naujas **Europos švaraus vandenilio aljansas**. Pasirengus reikėtų sukurti mažo anglies dioksido kiekio pramonės, pramoninių debesijų bei platformų ir žaliavų aljansus.
- Komisija atliks nuodugnią **pramonės poreikių** patikrą ir **analizę** ir **nustatys ekosistemas, kurioms reikia specialiai pritaikyto požiūrio**.
- Šiam darbui paremti, iki 2020 m. rugsėjo mėn. bus sukurtas įtraukus ir atviras **Pramonės forumas**.

6. Išvada

Šia strategija grindžiama pramonės politika, pagal kurią bus remiama dvejopa pertvarka, didinamas ES pramonės konkurencingumas pasaulyje ir stiprinamas Europos strateginis savarankiškumas.

Atsižvelgiant į svarbų socialinį būsimų pokyčių poveikį, būtinai reikės palaikyti dialogą su socialiniais partneriais ir pilietine visuomene. Komisijos rengiamos kasmetinės **pramonės dienos** ir toliau bus svarbus visus dalyvius bursiantis renginys. Komisija pasiūlys Tarybai pirmininkaujančioms valstybėms narėms ir suinteresuotosioms valstybėms narėms savo šalyse rengti pramonės dienas.

Komisija stengsis padidinti politinę atsakomybę už strategiją, pasiūlydama Konkurencingumo taryboje ir Europos Parlamente nuolat sekti pažangą. Tai bus daroma remiantis nuolatine strategijos įgyvendinimo stebėseną ir pagrindinių veiklos rodiklių analize.

Tik bendras ES, jos valstybių narių ir regionų, pramonės, MVĮ ir visų kitų svarbių suinteresuotųjų subjektų įsipareigojimas atnaujintoje partnerystėje leis Europai kuo geriau pasinaudoti pramonės pertvarka. Per 2020 m. kovo mėn. vyksiantį Europos Vadovų Tarybos susitikimą bus proga paremti šią atnaujintą partnerystę remiantis bendra vizija ir tikslais.